

Observatoriulu ese de done ori in septemana, Mercrea si Sambat'a.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Orice inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 25.

— Sibiu, Mercuri 25/6 Aprile. —

SIBIU

1881.

Deschidere de prenumeratiune la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Aprile inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumerasera dela 1/13 Aprile 1880 pe 1 anu, dela 1/13 Iuliu pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu esira cu finea lunei Martiu. Pentru-cá se potemu regulá de timpuriu o espeditiune esacta a diariului, rogamu pe ddni abonatii respectivi se binevoiesca a isi descoperi vointi'a inainte de 1/13, innoindu -'si abonamentulu cu pretiurile aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni inlaintrulu monarchiei, éra in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 franci pe 1/2 anu, in auru sau in bilete de banca sau hipotecarie, éra fractiunile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Romani'a.

Proclamarea Regatului Romanu 14 Martiu 1881.

(Urmare.)

D. G. Chitiu. D-le presedinte, D-loru deputati! Incaldu de accentele pline de sufletu si de ánima ale venerabilului nostru presedinte, si de expansiunea legitima si focósa a onor. preopinenti, m'am simtitu datoru a espune si eu óre-cari reflexiuni asupra marelui actu ce indeplinimu astadi in tiéra si inaintea lumei.

D-loru, unanimitatea cu care acestu actu se vede cá a fostu doritu, cá e primitu, cá va fi votatu, ne da se intielegemu cá elu nu póte fi nici rezultatulu lucrarilor unui partidu, nici unu actu de curtenie cátra dinastie, ci trebue se recunoscemu, in maretia acestui actu, tendintele naturali si legitime ale acestei natiuni si persistenti'a ei de a ajunge, prin sacrificii si lupte continue de secolu, la realisarea acestoru tendentie.

Ve aduceti aminte, D-loru, chiaru in timpulu generatiunei actuale, cu cáta jena si cu cáta anevointia Camerele, guvernele se sileau se obtina de a pune pe monet'a tierei efigi'a Domnitorului. Ve aduceti aminte cum titlulu nostru de Principe Domnitoru si stapanitoru fusese odata schimbatu prin meschinulu titlu de Beiu tramisu dela Stambul. Ve aduceti aminte cum vechii Domni ai tierei sustineau suveranitatea ei cu armele, cu peptulu, cu sangele si cu averea lor, cum acea suveranitate ajunsese altadata degradata, nimicita, in cátu D-lu nu potea numi in deplina suveranitate nici macaru unu prefectu, unu cármuitoru, si noi astadi numimu unu rege. (Aplause.)

Aci trebue se vedemu unu efectu alu acelei suveranitati la care a aspiratu tiér'a. Acésta este prim'a sorginte a proclamarei Regatului pentru Statulu Romanu si a titlului de Rege pentru Domnitorulu tierei.

Nu mai facu mentiune cá odata Romani'a a avutu Regii ei; cá-ci si in alti timpi odinóra, Domnii nostri se numiau de straini, precum citimu in documente, Dominus, Dux, Rex.

Totu astfelu si noi astadi, prin respectu cátra istori'a nostra, respectandu ideile acelea cari insemnéda Domnitoru si Potere, amu mantínutu, si vomu mantiné in perpetuu acestu epitetu pentru Domnulu nostru: Domnulu-Rege alu Romanilor. (Aplause.) Inse timpii aceia de glorie trecédu, natiunea, prin inpregiurari nenorocite, prin desastre cauate de torente mari, navalite din afara, ajunsese a nu se mai cunosce. D-dieuu Romanilor a desteptat'o si i-a tramisu inca dela 1821, cá se

nu vorbimu mai de multu, barbati cari, inspirati cá profeti si cá martiri de credintia, in adeveru divina, a iubirei de patrie, au ajunsu cu sacrificiele lor de viatia si de avere, altii prin labóre si prin vegheri, prin totu ce au potutu, au ajunsu se védia indeplinita suveranitatea poporului romanu.

Regatulu Romanu va avea, se fimu siguri, efecte salutarii: si in privinti'a ordinei si a prosperitatei interne, si in privinti'a stabilirei din ce in ce mai bine a relatiunilor nóstre cu poterile Europei. Regatulu Romanu va fi in concertulu celorlalte monarchii si State ale Europei investitu, in adeveru, cu tóte formele interióre ale civilizatiunei si ale culturei, ale progressului.

Domniloru, terminu prin a consacrá maretia acestui faptu, aducédu aminte o vorba a unui románu care odata implinindu-se unu actu mare, a disu: „et dicere et facere magna, romanum est.“

Se consideramu acestu faptu de astadi cá unu faptu adeveratu mare, cá unu faptu nationalu si romanescu si se dicemu cu toti: Traiasca natiunea romana care ilu implinesce. (Aplause prelungite!) Traiasca progressandu si totudeauna mergédu spre glorie si marire. (Aplause!) Traiasca Maiestatile Loru Regele si Regina Romaniei. (Aplause prelungite.)

D. B. Boerescu, ministru de externe. D-loru deputati, gubernulu d-v., unindu-se si elu cu acestu proiectu de lege ce ati luat initiativ'a a propune, nu face de cátu se urmedie impulsuniile ámei sale, cá si impulsuniile natiunei sale. Cari sunt impulsuniile ámei nóstre, fiacre din d-v. o simte; acei cari au vorbitu, le-au espusu cu elocuintia; si fiacre din noi, membrii ai gubernului, cá Romani nu póte se aiba de cátu aceleasi sentimente. Ale repeti, ar fi de pristosu; d-v. le-ati esprimat asi de bine in cátu noi, cá romani, nu potemu de cátu se ne asociemu cu densele; imi propunu a d'ce câteva cuvinte in privintia numai aceea-ce ratiunea nostra ne aréta, in acésta cestiune, in care ánim'a se póte aflá in acordu cu ratiunea.

D-nii mei, actulu care se seversesce astadi este unu actu mare, care va ocupá unu locu insemnatu in istori'a nostra. Elu érá déjà dictatu de multu prin simtimentele totoror romanilor; elu érá inpinsu prin cerintiele opiniunei publice, atátu de tare, in cátu ne-a trebuit multa potere de vointia, mai alesu noue din gubernu, care din caus'a positiunei nóstre suntemu tinuti a fi mai reci, pentru-cá se moderamu elanulu natiunei, in-tardiandu transformarea lui in faptu. Astadi inse d-v. sciti cá nu amu mai potutu resistá. Camer'a, in fati'a circumstantieloru esistente, si tinendu socotéla de faptele interióre, a luat initiativ'a si a propusu acestu proiectu de lege, la care gubernulu adera si cu care se unesce.

Dara se vedemu acum, D-loru, in ce óre acestu actu ar avea ceva de anormalu, sau cum ar potea elu provocá órecari motive de neincredere din partea altoru State? Anormalu nimicu nu póte continé acestu actu; potu chiaru se adaogu, fara a trece de prea curagiosu, cá anormalu érá aceea ce existá pana astadi! (Aplause), cum existamu inainte.

Da, D-loru, Romani'a, gratie vitejiei filoru sei, gratie lupteloru glorióse ce a avutu pe campiile Bulgariei, si-a dobenditu, prin sangele si valórea sa, unu rangulu si o positiune onorabila intre popórele civilisate ale Europei.

Noua ne datorimu acésta positiune; cá-ci ea este fructulu ostaneloru si sacrificiilor nóstre. (Aplause.)

Dara odata ce Romani'a deveni independenta prin ea insasi, si odata ce acésta independentia fu recunoscuta de tóte poterile Europei, cari apretiaru astfelu cá acestu statu nou merita tóta increderea, care fu locul sau rangulu ce noi tinemu in erarchiea Stateloru independente ale Europei? Locu

sau rangulu de principatu! Dar pentru ce principatu? Sunt state in Europ'a de o inportantia multu mai secundara de cátu Romani'a, unele cari sunt multu mai mici de cátu noi atátu sub raportulu intinderei cátu si sub acela alu poporatiunei si alu sorginteloru de avutii, si cu tóte acestea acele state se numescu Regate, au o positiune definita, unu nume propriu de ierarchia, admisu in vocabularulu etichetei diplomatiei Europene. Numele nostru de Principatu pe care ilu purtámu pana acuma, érá elu óre bine definitu si in acordu cu positiunea si valórea Statului nostru? Nu, D-loru si de aceea am disu cá ceea ce existá pana acum, érá o anomalie! (Aplause prelungite.)

Dar acésta anomalie potea cá se duredie in-definitu? Nu. Dupa cum positiunea nostra politica s'a bine definitu prin proclamarea independentiei, trebiuá intr'o .i se bine definimu si numele si rangulu ce are Statulu nostru prin acea positiune. Acésta se face astadi.

Aduceti-ve aminte d-loru, cum mersulu Statului nostru s'a facutu treptatu. La 1859 amu efectuat unirea ambeloru Principate, cáti din noi amu avutu norocirea a contribui la acea mare opera, a ne aflá pe scen'a politica candu s'a seversitu unirea, prim'a basa a noului Statu romanu, nu potemu de cátu se fimu cei mai fericiti candu vedemu cá astadi acea opera se termina si se incoronédia! (Aplause.) Timpulu apoi veni cá prin viteji'a filoru nostri pe campulu de batae, se vedemu independenti'a Statului nostru, recunoscuta de tóte poterile straine. Prin acésta independentia ni se defini positiunea nostra de Statu. Repetu domniloru, cá acésta positiune ni s'a definitu: cá-ci, pana la recunóscerea independentiei, positiunea Romaniei érá in adeveru nedefinita. Eramu noi statu adeveratu independentu? Nu se sciá bine. Eramu noi cu adeveratu Statu vasalu? Nici acésta nu se sciá. Si atátu e de positivu cá situatiunea nostra érá confusa, cá adesea vedemu distinsi publicisti, dicandu cá Romani'a érá suzerana a Inaltei Porti! Odata ce inse acésta confusiune incetá, positiunea nostra politica se aflá bine definita prin independenti'a nostra, érá o consecintia naturala cá si numele Statului nostru, cá si titlulu suveranului seu, se fia totu asi de bine definitu si in acordu cu positiunea nostra politica.

Acestu nume, acestu titlu, este acela de Regatu si de Rege. Natiunea, ai carei reprezentanti sunteti, face acésta declaratiune, si gubernulu nu póte fi de cátu in unire si unu eco alu vointiei nationale. (Aplause.)

Se vedemu acum celu puçinu daca acestu nume de Regatu, daca acestu titlu de Rege, pe care natiunea, intr'unu modu atátu de unanimu, ilu da Suveranului si mostenitoriloru sei, contine in sine o inovatiune de natura a schimbá, a alterá intru cátu-va raporturile Statului nostru cu alte State, ori a miciorá increderea ce ele au avutu pana acum in Statulu Romanu?

Dar, d-loru, pana acum Suveranulu nostru se numiá Domnu. Inse ce va se dica Domnu, daca nu Suveranu? In locu de a dice Suveranulu Romanilor, diceamu numai Domnulu Romanilor.

La noi, semnificarea cuventului Domnu este curatu latina; elu deriva dela Románi, din vorb'a dominus, si la latini dominus insemná stapanu, suveranu, insemná mai tardiu si Imperatu. De aceea, si la noi Domnii, in vechime, se numeau stapanitori, dupa cum, cu dreptu cuventu, a observatu d. Chitiu. Candu au inceputu a se ivi terminii moderni, pe Domnu ilu numeau adesea principe, cuventu care nu esistá in limb'a nostra vechia. Acum, pe Domnu, adeca pe Suveranu, ilu numimu Rege, pentru cá acesta este numele propriu alu ierarchiei diplomatice, pentru cá acestu titlu se cuvine a purtá Suveranulu nostru, Domnulu nostru, pentru cá acestu titlu se in pune Lui prin natur'a lucrarilor, prin intinderea si valórea Sta-

tului nostru, prin inportantia sa politica si economica! (Aplause.)

Romani'a moderna nu va lipsi nici odata de langa Maiestatea Sa Regele Carolu I, fiindu ca Maiestatea Sa, inainte de a fi pusu Corón'a Regala pe capu, s'a purtatú cá unu Domnu Rege, si astadi nu are de cátu a o primi cá unu presentu, pe care representatiunea nationala o ofera cu in-credere cá pe unu lucru bine meritatu. (Aplause prelungite.)

Noi, respundemu in numele natiunei cu in-credere la increderea ce Maiestatea Sa, a avutu in virtutea militara romanésca reinviata. (Aplause.)

Dar, D-loru, daca reinoimu noi astadi tradi-tiunile nóstre suverane de secolu, suntemu datori de a spune cá prin acésta lege, prin acestu actu, Romani'a intielege cá se fia trecuta in numerulu Stateloru Europene care s'au regeneratu prin liber-tati garantate de institutiuni monarchice Constitu-tionale, pentru cá cu acésta Europ'a se ne respecte mai multu, fiindu-cá amu intaritu cu tóte garantiile, esistencia nóstra; fiindu sicura Europ'a cá si de aci inainte vomu avea aceiasi fidelitate care am avut'o si pâna acum si cá nu voimu se aducemu nici o neplacere natiunilor vecine, cautandu in totudeauna se fimu in familia Européna unu ele-mentu de ordine si de progressu, o incuragiare pentru tóte popórele din Orientu, care cá si noi voru cautá se adopte formele moderne ale Europei Occidentale, pentru cá si Europ'a se nu se des-interessedie la sórta tineriloru regate care se infiin-tiédia pe ruinele imperiului dela resaritu, regeneratu prin legitima tendentia a popóreloru susceptibile de civilisatiune.

Prima consideratiune este, precum am disu, cá titulu de Rege alu Romaniei nu este de cátu continuarea aceleasi suveranitati, Regele este, in modu mai precisu, mai esactu si mai bine definitu, aceea ce erá Domnulu Romaniei, in modu vagu si nedeterminatu. Nici dreptulu, nici esercitiulu drep-tului, nu se adauga, nu descesce.

O alta consideratiune este cá Regatulu nostru nu aduce cu sine dificultati cari ar resultá din modificari de fruntarii sau intinderi de teritorii. Romani'a regatu, continua a fi in aceleasi limite cu aceeasi intindere de teritoriu, cá si in trecutu.

Mai adaogu inca, D-loru: la noi, Regatulu nu are traditiuni pentru cá se póta a i se pre-supune óre-cari aspiratiuni, pentru cá se créda cá póte incuragea tendintie ingrijitóre pentru alti. Romani'a Regatu, continua traditiunile Romaniei Domniatu ori Principatu; nu are alte aspiratiuni nici va incuragia tendintie vatamátóre altora.

Astfelu cá, Romani'a Regatu nu este de cátu totu Romani'a de mai inainte, nu are nici alte aspiratiuni, nici altu programu. Aspiratiunile, cá si programulu regelui Romanu voru fi, cá si mai inainte, de a se afla in cele mai bune relatiuni cu tóte Poterile, si de a urmá calea cea mare a na-tiuniloru civilisate. (Aplause.)

Pe langa aceste explicatiuni, ce cá ministru din afara eramu datoru se dau, mai potú adaoge cá proclamarea regalitatii, cá regularea acestei con-secintie a independentiei nóstre ereditare, con-stitue o garantie mai multu, ce noi oferimu pentru stabilitate si ordine pe Dunarea de josu. De aceea eu me lingusiescu a crede, cá poterile Europene voru privi cu bucurie acésta noua garantie, acestu omagiu principiului autoritatiei, pe care le ofera Romanii cá o tarie de buna-vointia si cu o una-nimitate, pe cari ei de mai multe ori au aretat'o pentru faptele cele mari. (Aplause.)

Sunt siguru, in ori-ce casu, cá marile Poteri Europene nu voru da o rea intrerpretare acestui mare actu de astadi alu poporului romanu! (Aplause prelungite.)

— Se cere inchiderea discussiunei si punendu-se la votu se primesce.

— Se pune la votu, luarea in considerare a proiectului de lege, si se adopta in unanimitate.

— Se citește art. 1.

(Va urmá.)

— Sambata, dupa sosirea scirei proclamarei Re-gatului la directiunea cailoru ferate Romane, la 3 óre tóte biurourile au fostu dispensate de lucru, din ordinu superioru. Sér'a atátu edificiu cátu si curtea precum si intrarea garei Tergovistei, au fostu splendidu ilumi-nate cu lampióne si decorate cu arbori si stéguri.

Pe la 8 óre, functionarii drumului de feru, con-cepura ideea de a arangia unu conductu cu tortie. Directorii d-nii Statescu si Falcoianu, fiindu insciintati despre acésta intentiune nu numai dadura consimi-mentulu lor, dar d. colonelu Falcoianu veni chiaru alaturi cu d. deputatu E. Costinescu in persóna la gar'a, spre aranjare. Pe la 9 óre sér'a porni deci unu convoiu cu vre'o 250 torti din gara pe calea Grivitiei spre palatu, sub conducerea d-loru Beraru, Popovici si

Altmani impreunandu-se in dreptulu vistieriei cu musica reg. 4 de linie, si ducendu inaintea sa si dupa sine o multime de poporu pâna la palatu unde intrandu in sunetulu musicei, se formara renduri aclamandu pe Maiestatile Loru Regale prin strigate de „Ura! Se traiésca Romani'a si Regele si Regina ei!” De aci convoiulu luá drumulu spre locuintia d-lui J. C. Bra-teanu si C. A. Rosetti, pe care asemenea ii aclama si nu se disolva pâna a nu se presenta totu cu tortile aprinse si cu musica in frunte, dinaintea directoriloru Eug. Statescu si col. Falcoianu. — Dumineca nóptea spre Luni, tóte garile dupa linii erau asemenea inpo-dobite, éra Luni sér'a Maiestatile Loru Regele si Regin'a, trecendu in trasura á la Daumont cu 4 cai negri si cu escort'a de onóre, prin stradele capitalei, au trecut pe la 9 óre prin calea Grivitiei, iluminata si decorata, oprindu-se câteva minute la gar'a Tirovistei, care si astadata oferea ochiloru unu aspectu feericu. Aflamu cá functionarii drumului de feru se prepara a participa cá corporatiune la festivitatile incoronarei.

Luni, 16 Martiu, au urmatu in Capitala mani-festarile de bucurie ale oraseniloru, pentru prolamarea Regatului Romaniei. La órele 6 sér'a, junimea Uni-versitatiei, precedata de musica rosioriloru si insocita de unu numerosu publicu, s'a prezentatu inaintea Pala-tului si a aclamatu cu unu nespusu entusiasmu pe Su-veranii nostri. Maiestatile Loru au aparutu in balconu, salutandu multimea; éra D. Dobrescu, presedintele so-cietatii universitare „Unirea”, a pronuniatu urma-toriulu discursu:

Maiestate!

In numele societatii Universitare „Unirea” noi delegatiunea ei, venimu, cu celu mai profundu respectu si devotamentu, a depune inaintea Vóstra, primul Rege alu Romaniei, marturisirea sincerei nóstre bucurii, pentru maretiulu faptu seversitu eri de representatiunea nationala, si salutatú cu entusiaste aclamatiuni de in-tréga tiér'a.

Candu pacinic'a poporatiune a Capitalei veni cu mare graba si in valuri nenumerate pentru a Ve saluta; candu reprezentantii tiei, intr'unu gandu si cu o unire vrednica de unu mare viitoru alu scumpei nóstre patrii, se strensera inpregiurulu Maiestatii Vóstre pentru a Ve numi Rege; candu Romani'a, mam'a nóstra toturoru, cu lacrimi de bucurie, voiósa si radiósa, Ve pune pe capu coróna pe care ati meritat'o prin vitejia ce ati aretatú in resbelulu indepententiei; candu, in fine, tóta suflarea romanésca tresalta de bucurie, noi, tinerimea Universitara, amu fi lipsitu unei sacre datorii de a nu ne manifesta, d'inpreuna cu bucuria si admiratiunea nóstra, pentru Maiestatea Vóstra, pe care Provedintia V'a alesu, de a inplini acestu doru scumpu alu natiunei.

In acésta solemn si mareata di, profitamu de fericit'a ocaziune in care ne aflamu, pentru a Ve asigura, cá noi, tinerimea Universitara, neclintitu vomu fi sub falniculu stindardu, ce, cu o mâna atátu de vigurósa, L'ati arboratu, si ilu tineti; cá-ci elu insémna pentru toti Romanii: cimentarea unirei, intemeierea regimului reprezentativu, reinvierea straluciteloru virtuti stramo-siesci, aureol'a gloriósa ce incongiura vitédia nóstra armata, realisarea independentiei nationale, proclamarea Regatului, si, mai presusu de tóte, marirea si prospe-ritatea natiunei, prin progressulu realizatu pe terenulu culturai nationale.

Umbrele glorióse ale mariloru nostri Domni Mircea, Stefanu, Raresiu, Michaiu-Vitézulu, Mateiu-Basarabu, Vasile Lupu, Ve privescu cu invidie, cá-ci vremile de grea cumpuna in cari au traitu, nu i'au ertatu a face ceea ce Maiestatea Vóstra ati realizatu, pentru cá grija lorú erá, cá mosia stramosiésca se remana neatinsa. Dar fiti siguru cá frati Maiestatiei Vóstre de arme dela 1877, acolo, in acelu nemuritoru si stralucitu Pantheonu alu Romaniloru, le-a spusu cine sunteti, si ei, inpreuna cu toti marii luptatori ai causei nationale, V'au preparatu corón'a, pe care, cu dragu si voe buna, Romani'u V'o pune pe capu, in mijloculu admira-tiunei lorú, si strigatele nóstre de bucuria si entu-siasmu.

Trecutulu si presentulu Ve privescu.

Noi, si inpreuna cu noi tóta tinerimea romana — Romani'a de maine — Ve aclama, si se ingramadesce sub stindardulu pe care Vi la incredintiatu strabunii si contimporanii nostri, pentru a ilu lasá urmasiloru Maiestatiei Vóstre, falnicu si gloriósu.

Maiestate!

Cinci milióne de Romani serbatorescu dioa de 14 Martiu 1881, cu dragoste deplina, si inaltia Cerului rugaciuni, cá si de aci inainte se Ve dea potere si timpu pentru cá se poteti realisá dorurile scumpe unei natiuni intregi.

Dea Dumnedieu cá in adenci betranetie, daca nu mai curendu, inpreuna cu Maiestatea Sa, buna nóstra Regina Elisabeta, se ajungeti a inplini si cea mai de pe urma dulce sperare a Romaniloru, visulu de aurú alu toturoru mariloru nostri barbati, limanulu de fericire si mantuire pentru viitoru: „Unitatea Nationala”.

Se traiti Maiestatea Vóstra Regele Romaniei!

Se traiésca Maiestatea Sa Regina!

Se traiésca Altetia Sa Principele Regalu!

Se traiésca Regatulu Romaniei!

Presedinte, C. C. Dobrescu.

Delegatiunea: N. N. Jonescu, A. Schaabner, N. Petrascu, J. J. Botezu, G. Scurca.

Dupa acesta, Regele si Regina, cerendu cá D. Dobrescu si delegatiunea societatii Universitare „Unirea” se se infatisiedie inaintea Loru, le-au multiamitu pentru frumósele sentimente exprimate de junimea Universi-tatiei prin acésta adresa.

Apoi s'au prezentatu elevii scóleloru secundare, cu drapelele lorú, intimpinandu pe Maiestatile Loru cu

unanime si repetate strigate: Se traiésca Regele! Se traiésca Regina!

Unulu din elevi, d. Joanu Polychroniadu, in numele studentiloru liceeloru, gimnasieloru si diferiteloru scoli, a datu citire urmatoriului discursu:

Maiestate!

Nici odata gloriosulu stindardu alu Romaniei n'a falfaitu mai mandru cá in dioa de 14 Martiu 1881, di, care s'a inserisu pentru eternitate in cartea de marire a popóreloru ce au voitu se traiésca.

Ceea-ce in cursulu a 600 de ani au semnatu Negru si Dragosiu, Mircea Betranulu si Alexandru celu bunu, Mihaiu-Vitézulu si Stefanu celu Mare, Vasile Lupu si Mateiu Basarabu, culege astadi fruntasiulu eroiloru dela Vidinu, dela Smardanu, dela Grivitia, dela Plevn'a, Maiestatea Sa Regele Carolu I, Maiestatea Sa Elisabet'a, mam'a raniloru si suror'a sermaniloru.

Tinerimea studiósá romana, fericita, mandra si hotarata, indemnatu de geniulu ei protectoru, din tóta ánim'a si din totu sufletulu, saluta pe primul Rege, pe prima Regina a Romaniei.

Maiestate!

Glori'a Vóstra este glori'a nóstra. Noi suntemu reprezentantii viitoriului.

In numele viitoriului, in numele Romaniei, venimu a depune omagiile nóstre de iubire la treptele Tronului, incredintiatu pe Maiestatea Vóstra cá vomu fi gata ori-candu, cá unu singuru omu, pentru alesulu parintiloru nostri, pentru iubitu nostru Suveranu, pentru scumpa nóstra Suverana, pentru gloriósá Dinastie a Ilustrei Familii de Hohenzollern.

Cá si pâna acum, fiti totudeauna aperatorulu drep-turiloru nóstre, protectorulu luminii si alu virtutii, alu arteloru, alu industriei, alu comericiului, alu agriculturii, alu Romanismului.

Cá si pâna acum, veghiati totudeauna cá o sen-tinela neadormita la depositulu sacru ce V'a rezervatu sangele stramosiloru nostri, si noi declaramu inca odata cá vomu incongiura Tronulu si Dinastia cu amórea si devotamentulu nostru, cu ánim'a si sangele nostru.

Fiti parintele tinerimii!

Romani'a vrea se traiésca!

Traiésca Maiestatea Sa Carolu I, primul Rege alu Romaniei!

Traiésca M. S. Regina Elisabeta!

Traiésca Lumina si Libertatea!

Traiésca Romani'a si adeveratii ei patrioti!

In numele studentiloru dela liceele Sf. Sava si Mateiu Basarabu, a gimnasieloru Cantemiru, Lazaru si Mihaiu Bravulu, a scólei superióre de comerciú etc. etc.

Joann N. Polychroniadu.

D. Polychroniadu si unu altu studentu, d-nu Di-mitrie Zotescu, s'au presintatu inaintea Maiestatiloru Loru, cari i-au insarcinatu a fi pe langa junimea scóle-loru interpretii multumiriloru Loru; éra d. Zotescu a oferitu Reginei unu frumósu buchetu.

Pe la órele 7 si jum., a aparutu in curtea Palatului, junimea comerciala, aclamandu asemenea pe Maiestatile Loru, care s'au aretatú in balconu. D. T. Radivanu a adressatu Regelui urmatórele cuvinte:

Maiestate!

Junimea comerciala romana, cu ánim'a palpitanda de bucurie si plina de cele mai vii sperantie, vine se depue la piciórele Tronului celui d'antaiu Rege alu Ro-maniei, omagie si nemarginitulu ei devotamentu.

Crescuti la adapostulu institutiuniloru liberale, sa-lutamú cu entusiasmu momentulu candu se pune cea din urma piétra a boltei acestui maretiu edificiu, prin asigurarea successiunei Tronului si proclamarea Re-gatului.

Asigurati cu totul pentru viitorulu iubitei nóstre tieri si alu institutiuniloru liberale, cari voru prosperá cá si pâna acum sub August'a ocrotire a Maiestatiei Vóstre si a patrioticiului gubernu liberalu, suntemu plini de sperantie cá, prin concursulu gubernului si sub pa-tronagiulu Maiestatiei Vóstre, comerciulu romanu isi va luá si elu in lume loculu frumósu si onorabilu precum sub conducerea Maiestatiei Vóstre a luatú statulu romanu.

Se traiasca Maiestatea Sa Regele Romaniei!

Se traiasca Maiestatea Sa Regin'a!

Se traiasca Romani'a!

Se traiasca gubernulu!

Dupa acésta, delegatiunea comerciantiloru a fostu primita de Maiestatile Loru, cari i'au multiamitu ase-menea pentru caldurósele felicitari si urari ce li se exprimase.

Eri, 17 curentu, a fostu serbarea armatei.

La órele 11, in sal'a tronului se aflau adunati d-nii oficiari de tóte gradele din gard'a civila si din garni-sóna. In drépt'a si in stâng'a tronului erau asiedati stegarii cari portau drapelele corpuriloru formandu gar-nisón'a din Bucuresci. La órele 11¼, Maiestatile Loru au trecutú prin salonulu albu, unde au primitu felicitá-rile casei civile si militare si au intratu in sal'a tro-nului salutate de viui aclamatiuni. Regele si Regin'a, au luatú locu pe tronu, si d. generalu Slaniceanu, mi-nistru de resbelu, infatisindu-se inaintea Maiestatiloru Loru, a rostitu urmatórele cuvinte:

Mari'a Ta,

Armat'a salutandu in capitanulu ei pe primul Rege alu Romaniei, este fericita a avé o noua ocaziune spre a'i renoi sentimentele sale de credintia si devo-tamentu, si a rugá pe Maiestatea Vóstra se'i pastrati ne alterata, in tóte inpregiurarile, aceeasi incredere care i'a datu tarie spre a strabate grelele evenimente prin cari amu trecutú.

Se traiti Maiestatile Vóstre!

Se traiasca regatulu Romaniei!

Aceste urari au fostu însoțite de entusiaste aclamatiuni.

Regele a răspunsu :

„Armat'a cunósce dragostea ce am pentru dens'a si sunt totdeauna fericitu candu me aflu in mijloculu ei; astadi inse simtiu o deosebita multiamire a ve vedé strinsi in giurulu meu. Marele actu pe care l'a proclamatu natiunea, virtutea si devotamentul ostirei l'a pregatitu si l'a inlesnitu, si din generosulu sange cu care dens'a a stropitu edificiulu politicu alu Romaniei, a incoltitu sementi'a marirei nóstre, a resaritu neater-narea, a infloritu regatulu Romaniei. Dea Dumnedieu cá pretutindenii, si mai alesu aci la noi, se domnésca indelungi ani de linisce si de pace de care tiér'a are trebuintia pentru propasirea si desvoltarea ei; daca inse vreodata mam'a nóstra comuna ar avé éra trebu-intia de bratiulu, de sangele, de viéti'a nóstra, sunt siguru cá veti urmá pe Regele Romaniei cu aceeași in-credere, cu aceeași abnegatiune, cu care ati urmatu in trecutu pe Domnulu si capitanulu vostru, care nu s'a indoitu niciodata de devotamentul vostru, de stramo-siésc'a vóstra vitejie. Ceea ce ve dicu astadi voue, dela inaltimea tronului si in fati'a acestoru stéguri, sim-bole incununate cu gloria ale patriei, o dicu prin voi toturoru camaradilor vostri, o dicu armatei întregi, care se va uní pururea cu mine in puterniculu strigatu: Traiasca Regatulu Romaniei!“

Unu puternicu si întreitu ur'a a isbucnit atunci din pepturile toturoru oficiariloru, electrisati de misca-tórele cuvinte ale Augustului lor siefu.

Pogorandu-se apoi de pe tronu, Maiestatile Loru au trecut in salonulu albu, unde d-nii generali au fostu invitati a se prezentá. In timpulu acesta, drapelele, însoțite de d-nii ofiacari respectivi, s'au reintorsu la corpurile lor ce se aflau asiediate de-alungulu calei Victoriei, avendu flanculu dreptu spre palatu. Dupace trupele si-au seversitu formatiunea pentru defilare, Ma-iestatea Sa Regele s'a coboritu pe piati'a palatului, unde, avendu alaturi pe d. ministru de resbelu si, in-incungiuratu de generalii armatei si de unu numerosu statu-maioru, a primitu defilarea trupeloru, cari, tre-cendu pe dinaintea Regelui, ilu aclamau cu entusiasm. Regi'n'a, incongiurata de damele curtiei sale, a asistatu din balconu la acésta serbare militaria.

La ferestrele si balcónele locuintieloru din giurulu palatului, precum si pe ambele laturi ale stradei, unu numerosu publicu érá intiesatu, salutandu cu aplause drapelele in trecerea lor si aclamandu caldurosu pe Regele Romaniei, candu s'a retrasu in palatu dupa ter-minarea revistei.

Eri, pe la 6 jum. óre sér'a, comunitatea israeliti-loru a mersu de asemenea la palatu spre a felicitá pe Maiestatile lor Regale, de acolo s'a dusu la d. C. A. Rosetti si apoi la d. J. C. Brateanu. In aceste din urma doué locuri ea n'a potutu fi primita, fiindu-cá d. C. A. Rosetti se aflá in orasiu, éra d. primu-ministru la Pitesci. Din caus'a lipsei de spatiu, amanamu pe mâne publicarea amenunteloru.

Totu eri, pe la 7 jum. óre sér'a, comunitatea ele-niloru s'a dusu si ea la palatu pentru a felicitá pe Ma-iestatile Loru Regale.

Ambele societati au fostu primite de Maies. LL. Regale.

(„Romanulu.“)

Inmormentarea Tiarului Alexandru II.

O telegrama din Petersburg, adressata diariu-lui „die Presse“ cu dat'a de 27 Martiu, ne aduce urmatórele amenunte :

„Bubuiturile tunuriloru, sguindu aerulu si pamentulu, ne anuntia pe la ór'a 1 si jum. cá imperatulu Alexandru II a fostu inmormentatu. Dra-pelele de doliu de pe fortarétia, de pe palatu si de pe cladirile statului se lasa in josu, si stindar-dele imperiale le iau loculu, — *le Roi est mort, vive le Roi!* — In ce inpregiurari ingrozitóre a venitu acésta mórte. Evenimentele spaimentátóre trecu inca odata pe dinaintea toturoru acelora cari au fostu martori la inmormentare. Acestu ultimu momentu érá sdrobotoru; elu se simtiá prin adencele suspine care se audira candu copiii, fratii si ne-potii imperatului dusera sicriulu la grópa. Cere-moni'a incepuse la 10 jum. óre deminétia. In biserica erau adunate aprópe 2000 persóne, si ast-feliu de inbuldite in cátu abia respirau. Cine nu se aflá in prim'a linie, nu poté se védia nimicu din cele ce se petreceau.

„Catafalculu se aflá sub cupol'a bisericei, ra-diematu de patru stálpi. In fundu, lângá iconostasu, se aflá clerulu, care se asiediá apoi la stâng'a. Fatia cu iconostasulu se aflá ministrulu Adlerberg, apoi alti demnitari de ai imperiului, maresiali si guber-nori; la spatele lor, in mase intiesate, sunt depu-tatiunile si ómenii curtii. Fiindu-cá toti invitatii nu aveau locu in biserica, multi din ei steteau pe din afara. Imperatulu si fratii sei se asiedia la drépt'a sicriului; mai ántaiu veniá imperatulu la pitióre, lângá densulu imperatés'a, si la spatele lor principes'a de Walles; lângá imperatésa érá duces'a de Edimburg si marele ducesu, precum si verii im-periali. Pe estrada, la spatele locului rezervatu pentru óspetii princieri, venira de se asiedia, dupa o jumetate óra dela sosirea imperatului si a imperatesei, marele duce mostenitoriu si fratele seu; imperatés'a isi sarutá copiii si planse. Imperatulu

si imperatés'a isi asiedia copiii dinainte. Dupa o óra sosira principii straini; fratii imperatului le facura locu si ei se apropiara de imperatu. In prim'a linie se aflau principele imperialu germanu, apoi principele de Walles, apoi unu principe dani-marcesu si lângá acesta archiducele Carol Ludwig si alte rude de aprópe; la spatele lor veniau marii archiduci de Hes'a, Sacsen-Weimar si prin-ci-pele Arnulph de Bavari'a, precum si reprezentantii principiloru. Corpulu diplomaticu érá lângá curte.

„Liturghi'a tînú fórté multu; corurile fura ad-mirabile. Pe timpulu liturghiei imperatulu isi pa-rasí loculu si se asiediá la capulu cosciugului unde statú pâna la sfersitu. Dupa terminarea ultimei rugatiuni i se aduse imperatului mantau'a de pur-pura; tremurandu si cu ochii plini de lacrimi elu o intinse preste remasitiile tatalui seu. Imperatés'a, fratii si ceilalti mari duci se apropiara si dederá repausatulu celu din urma sarutu. Capaculu fu asie-diatu preste sicriu si apoi cosciugulu fu inchisu. Nu se audí nici-unu tipetu; numai nisce suspine nabusite, care esiau din pepturile familiei imperiale, turburá adenc'a tacere. Imperatulu apuca sicriulu de capu, principii imperiali ilu imita si'lu ducu la grópa. Imperatés'a cu copii, marile ducesu si prin-cipii straini vinu in urma. Se cetescu inca odata rugatiuni si apoi sicriulu acoperitu de o enorma coróna de lauri auriti si argintati si de o multime de flori, este lasatu in grópa, care de asemenea este plina de flori. Lumea se inprascia indata si biserica fu inchisa.

„Dupa amédi, corónele voru fi transportate cu solemnitate in palatulu de érna si sér'a voru fi pornite érași la Mosc'a.“

(„Romanulu.“)

Lupt'a pentru dreptu.

De Dr. Rudolf de Jhering.

In lupta iti vei aflá dreptulu!

(Urmare.)

Se luamu de exemplu casulu celu mai indoiosu alu violarei onórei si gradulu in care simtiulu de onóre e mai viu desvoltatu, gradulu de ofiacaru.

Unu ofiacaru care a suferitu o violare a onórei fára se'si céra satisfactiune, a devenitu imposibile cá ofiacaru. Pentru ce? Aperarea onórei e da-tori'a fia-cáruia. De ce inse gradulu de ofiacaru accentuédia intr'unu modu categoricu inplinirea acestei datorii? Pentru-cá are simtiulu corectu: mantinerea curagiósá a persónei pentru densulu e o conditiune *sine qua non* a întregi sale positiuni. Cá unu rang care, conformu naturei sale, trebuie se fia incarnatiunea curagiului personale, nu póte suferi, lasitatea celoru ce ilu pórtá, fára cá se nu renuntia la densulu.

Cá contrastu, se se puna tieranulu, care isi apera proprietatea cu atáta tenacitate. De ce n'o face totu astfeliu si in privinti'a onórei? Pentrucá si densulu possede unu simtiu corectu alu condi-tiuniloru sale particulare de esistentia. Chiamarea lui nu'lu îndémna la curagiu, ci la labóre, éra pro-prietatea nu este altu de cátu produsulu visibile alu trecutului seu de labóre. Unu tieranu lenesiu, care nu'si vede de pamentu séu isi rasipesce averea, e totu asia de despretiuitu de semenii sei, cá si unu ofiacaru, care nu'si apera onórea, de camaradii sei. Nici-unu tieranu nu va inputá altuia cá nu s'a luat la lupta pentru unu atacu de onóre, séu cá n'a intentatu procesu, precum nici unu ofiacaru nu va inputá altuia cá nu e bunu economu. Bas'a esistentiei tieranului este pamentulu pe care'lu cul-tiva si vitele ce cresce: in contra vecinului, care i'a luat o palma de locu, séu a cumparatoriului, care nu vré se'i platésca pretiulu inoitu pentru bou, incede, firesce, in feliulu seu, adeca prin in-tentarea unui procesu passionatu, aceeași lupta pentru dreptu, pe care ofiacariulu o pórtá cu spad'a in mana. Amendou se sacrifica fára nici o sfiéla in acésta lupta: consecentiele pentru densii n'au nici o insemnatate. Si trebuie se o faca, pentrucá amendou asculta numai printr'acésta de legea par-ticulara a conservarei lor morale.

Se se chame aceiasi ómeni pe banc'a jurati-loru, si se se puna ofiacarii se judece pentru o crima de violare a proprietatei, si tieranii pentru atacuri de onóre; apoi se se schimbe rolurile. Cátu de diferite voru fi sentintiele in ambele casuri! E cunoscutu cá in crim'a de proprietate nu existu judecatori mai severi de cátu tieranii. De si n'a-vemu esperintia in acésta privintia, totusi amu face prinsóre, cá unu judecatoriu in rarulu casu candu i se presenta unu tieranu cu o aculare de injuria, va reesi in propunerile sale de inpacare cu multu mai usioru de cátu la o aculare de proprietate a

aceluiasi tieranu. Anticulu tieranu románu se mul-tiamia, pentru o palma, cu 25 *asi* si, daca 'i scotea cineva unu ochiu, se inpacá cu depsulu, in locu de a'i scóte si elu altulu, cum 'i érá permis. Pe de alta parte inse cerea legei autorisarea, cá pe hotiulu prinsu *in flagranti* se'lu póta tiné cá sclavu si, in casu de resistentia, se'lu póta omóri, éra legea 'i acordá acésta.

Cá alu treilea in categoria, numeramu pe co-merciante. Ceea ce e pentru ofiacaru onórea, pen-tru cetatiénu proprietatea, pentru comerciante e creditulu. Mantinerea lui pentru densulu e o ces-tiune de esistentia, si cine 'i face inputarea cá nu si-a indeplinitu angagiamintele cu punctualitate, ilu lovesce mai simtitoriu de cátu celu ce'lu ofensá personalmente séu ilu fura: ofiacariulu ar ride póte de o asemenea aculare si tieranulu nici n'ar simtí inputarea ce coprinde. Daca codicele mai noui restringu din ce in ce crim'a falimenteloru usióre si fraudulóse asupra lui si a persóneloru egale cu densulu, acésta corespunde positiunei comerciantului.

Scopulu acestoru espuneri n'a fostu numai simpl'a constatare a faptului cá simtiulu de dreptu se manifestá, conformu gradulu si misiunei, in deosebitele trepte de simtibilitate, cumpanindu ca-racterulu de simtibilitate alu unei violari de dreptu numai dupa interesele de rang, ci cá acestu faptu avé se ne servésca, pentru a probá prin trelsulu unu adeveru de o inportantia cu multu mai mare, adeca axiom'a cá *fia-care nedreptatitu isi apera in dreptulu seu totudeodata si conditiunile etnice de esistentia*.

Inpregiurarea cá simtiulu dreptului se mani-festa in celu mai mare gradu la cele trei positiuni sociale amintite, tocmai in acele puncte in care amu recunoscutu particularele conditiuni de esis-tentia ale aceloru positiuni sociale, ne probédia cá reactiunea simtiului de dreptu nu se determina, cá unu afectu ordinariu, numai dupa momentele indi-viduale de temperamentu si caracteru, ci cá aci participa si unu momentu ethicu: simtiulu indispen-sabilitatii tocmai a acestei institutiuni particulare pentru deosebitulu scopu de viétia alu acelei clase séu individuu.

Gradulu de energia cu care simtiulu de dreptu relucrédia in contra unei violari de dreptu e in-falibile mesur'a gradulu de intensitate in care simte unu individuu, o classa séu unu poporu in-semnatarea dreptului seu, cátu si dreptului in genere, cá o institutiune particularia pentru sine si sco-purile'i speciale de esistentia.

Acésta constructiune cuprinde unu adeveru ge-nerale, relativu atátu la dreptulu publicu, cátu si la celu privatu.

Precum conditiunile particulare ale unei clase séu functiuni sunt de natura a dá unor institu-tiuni determinate de dreptu o insemnatate mai mare, si prin urmare a inaltá simtibilitatea simtiului de dreptu in contra unei violari, astfeliu potu *vice-versa* se le si slabésca. Class'a servitóre nu póte con-servá si desvoltá simtiulu de onóre in acelasi gradu cá celelalte clase ale societatii. Positiunea'i aduce óre-cari umiliri, in contra carora in zadaru pro-tesa individulu isolatu, pe candu intrég'a classa le suferé. Unui individuu cu simtiu desvoltatu de onóre, intr'o astfeliu de positiune, nu'i remane de cátu se'si suprime pretensiunile, séu se'si parasésca po-sitiunea. Numai candu o astfeliu de simtibilitate devine generale, i se deschide perspectiv'a, cá, in locu se'si chialtuésca poterile in lupte fára vre-unu resultatu, se si le faca fructifere in unire cu alti aderinti, ridicandu nivelulu onórei de classe. Si intielegemu nu numai simtiulu subiectivu de onóre, ci recunóscerea obiectiva din partea celorualte clase ale societatii si a legislatiunei.

In acésta privintia desvoltarea sociala aceloru cindicieci de ani din urma are se inregistredie unu puternicu progresu.

Daca ne întórcemu, cu unu secolu si jumetate inapoi, se póte dice acelasi lucru si despre mai tóte celelalte clase. Simtiulu lor de onóre mai desvoltatu e numai resultatulu si espressionea po-sitiunei lor de dreptu, care le a asigurata.

Ce s'a disu despre onóre, se póte aplicá si proprietatii si simtibilitatii in privinti'a proprietatii simtiului corectu de proprietate: si aci nu intielegemu setea de a castigá, vénarea de bani si avere, ci simtiulu virile de proprietate, alu carui repre-sentante amu numitu pe tieranu, alu proprietariului ce'si apera proprietatea nu pentru-cá e unu obiectu de pretiu, ci pentru-cá e alu seu. Acestu simtiu póte slabí unele clase anume prin influentie nesa-netóse si chiaru loculu unde ne aflamu, ne ofere pentru acésta cea mai stralucita proba.

Multi voru întrebá ce are a face obiectulu meu cu persón'a mea? Elu imi serva cá mijlocu

alu existinției, alu castigului, alu plăcerii și, precum n'am o datorință morale că se castigu multi bani, astfelu n'am o datorință morale că se intentu procesu pentru o bagatela ce me costa multu și mi turbura comoditatea. Singurul motivu ce are se me conduca la menținerea legale a proprietății mele e totu acela, care me conduce și la castigarea și întrebuintarea lui, interesul meu: unu procesu pentru alu meu său alu teu este o simpla cestiune de interesu.

O asemenea concepțiune a proprietății nu o putem considera de câtă o degenerare a simțiului corect de proprietate, și cauză a acestei degenerări e numai în schimbarea relațiilor firești ale proprietății. Pentru această nu facem responsabile nici avuții, nici luxulu, pentru că în amândouă nu vedem nici unu pericolu pentru simțiul de drept alu poporului, ci facem responsabile immoralitatea castigului.

Sorgința istorică și motivul etic al justiției alu proprietății e laboarea, și aici nu înțelegem numai pe-a brătelor, ci și pe a spiritului și a talentului, și recunoștem dreptul la produsul laboarei nu numai lucrătorului, ci și eredității: cu alte cuvinte găsim în dreptul de ereditate o consecință necesară a principiului laboarei, fiindcă suntem de părere că lucrătorul nu poate fi oprit se renunțe la tolosele sale, în viața și după moarte, în favoarea altor persoane.

Nu mai prin alianța neîntreruptă cu laboarea se poate conserva proprietatea; numai în această sorgință, din care trebuie se se nască necurmatu, ni se arată, clar și transparent, în adevărată valoare pentru omu. Dar, cu câtă se departează mai mult de densă în regiunile castigului usor și fără truda, cu atât albia devine mai turbure, până ce în fine perde, în namolul jocului de burse și siarlatanismului de acțiuni, orice urmă din ființa primitivă.

(Va urmă.)

Correspondențe particulare ale „Observatoriului“.

— Blasiu, 3 April 1881.

Onorate d-le Redactoru!

Vediurati răspunsul domnului Nicolae Densusianu din „Gazetă Transilvaniei“ datu la reflecțiunile din Nr. 19 alu „Observatoriului.“

Eu care am scris fără patimă, fără vre-unu altu interesu, de câtă a apărut intențiunile fericitului mitropolitu, care numai reu n'a făcut vre-odată națiunii sale; era astăzi nepotându-se apăra mi-am ținut de datorința a spune ceea ce știu și eu, și alții. La unu atac dat într-unu asemenea limbaj, nu se dă răspuns. Opiniunea publică, care cunoște prea bine pe cei atacați, trecutul și prezentul lor, va judeca.

Nu voi răspunde dar d-lui Densusianu, ci pentru clarificarea lectorilor Observatoriului, voi constată 3 fapte:

1. Nu d-lu Josifu Siulutiu m'a recercat, și nu domniei sale am împartășit cele cuprinse în Nr. 19 alu „Observatoriului.“

2. Imi pare reu dacă domnului Densusianu, care a caletoritu din țiera straiu a spese mari până aici în Blasiu, n'a putut afla ceea ce a căutat: originalul exemplariu alu manuscrisului. Exemplariul pe care îl descrie d-ni'a sa în Gazeta, este unu conceptu mancu, care a trecut prin reviziune, s'a îndreptat și amplificat, apoi s'a pursat.

Dacă d-lu Densusianu ar fi cetit catalogul cartilor din bibliotecă Siulutiană, ar fi vedut că acolo sunt 2 exemplare înscrise, originalul, descris de mine în răspunsul meu, și înpurul, descris de d-ni'a sa.

Testamentul autorului dice, că toate opurile compuse de densul se se revădă, și se se pursedie; apoi dacă se voru afla demne, cu timpu se se tipărească; dar și până se voru tipări, se si pōta literatii romani face estrase și copii de pe ele. Se înțelege după reviziune.

De si autoriul în anul 1860 l'a revedut înainte de a se pursa, totu fiindcă elu și după aceea a mai adăos aici coala, precum arată vreo 2 filere scrise de densul, autoriul n'a privit nici chiaru acestu exemplariu de definitiv revedut și aptu pentru publicitate, căci în testamentu care e cu siese ani mai tardiu, se numește și istoria Horei între opurile care trebuie revedute.

Asia dara orice citat, orice provocare cu deosebire la exemplariul înpur, este a prior nula.

Acelu exemplariu înpur despre acari existința până acuma eu n'avem cunoștința, precum audu a fostu se se arunce în foc după moartea autorului; dar d-lu Josifu Siulutiu și ceilalți executori ai testamentului au disu, că se se mai pastredie până la definitivă reviziune.

Exemplariul originalu, adică cel pursat, petimpulu candu d-lu Densusianu era în Blasiu, precum audu se afla spre cetire în orasiu. — Domnului bibliotecariu fiindu atunci de curenđu denumit, nu era încă informatu despre toate amenunțele.

*) Din partea redacțiunii asemenea se constată că nu d-lu Josifu Siulutiu este autorul menționatului articolu.

Not'a Red.

3. Scopul mitropolitului autoru n'a putut fi nici de câtă altu, de câtă salvarea onorei națiunii, care a fostu de totu scriitorii inferată de barbara, pentru crudimile care s'au făcutu nu de către națiune, ci de către unii dintre resculati.

Salvarea nimbului familiei n'a putut fi scopul autorului, căci a fi de cineva jefuit dora nu este rusine pentru cel jefuit. Apoi dacă autoriul nu ne spunea că cine a jefuit casă parintilor sei, nime n'o scia, căci în toate cronicile se descrie numai în generalu devastarea Abrudului.

Ei dar pop'a Siulutiu a fostu omoritu că a ținut cu domni.

Eu n'am cetit, nici n'am auditu asia ceva; ce e dreptu nici nu m'am interesat.

Szilágyi e cel de pe urmă care a scris istoria Horei și totuodată cel mai obiectiv; elu încă asia ne spune că Crisianu l'a omoritu pentru că pop'a a provocat pe sateni se fia pe pace și se nu asculte de Crisianu.

Dar ungurii din Abrudu nu erau domni feudali, erau simpli cetățeni, pentru ce se si lasat pop'a Siulutiu că se mai mērga încă odată Crisianu la Abrudu, se mai omore și femeile și copii cari scapaseră în acea catastofă. Bietulu popa a făcutu numai din simțu umanitaru ceea ce a făcutu.

Dar se presupunem că pop'a Siulutiu ar fi ținut cu domni; ore ce pata ar fi această pentru nemuri? Toti căti amu petrecutu anii 1848/9 o știu că au fostu casuri numeroase că ungurii tat'a și unii dintre fii erau la honved, era ceilalți fii și frați la cei imperatesci. Unii au fostu spândurati, ceilalți decorati. Ce pata e această pentru familia? Asemenea casuri au fostu și la românii ardeleni; anume Josifu Mog'a era în a. 1849 prefectu la legiunile romane, fratele seu Vasile, era în batalionul de honved formatu din studenți magiari.

Cine dice că această ar fi pata pentru familia?

Românii din Ungaria cari au fostu cu ungurii, asupra romanilor din Ardeal în an. 1849 erau cei mai înversunati, dicându că dacă nu s'ar fi resculat ardelenii ei n'ar fi trebuit se si parasca casa și famili'a.

În toate resbóiele din Orientu până la 1877 s'au luptat o parte din armata română cu turcii, cealaltă cu rusii; un'a cu ungurii, cealaltă cu turcii; unii în contra altora. Se fia această pata pentru ei?

Dar ce se mai insiram. Cine are se răspunde pentru faptele nemurilor? Nime; totu omulu răspunde de barb'a sa. În dio'a de adi căti nu țin cu domni, și cine dice că ar fi pata pentru nemuri.

În fine repetu că bas'a manuscrisului nu o formă tradițiunea nemurilor autorului, spusă acestora se referese numai la catastrofa dela Abrudu — ci o formă naratiunile mai multor capitani de ai lui Hori'a pe cari autorul i numește dearendu cu numele.

De altmintealea în acel manuscriptu se afla multe acte însemnate, rescripte, reprezentări, sentințe, facsimile, etc. Primiti domnule Redactoru etc.

A VIII adunare generală ordinară a institutului de credit și de economii „Albin'a“ din Sibiu, ținută în 29 Martiu c. n. 1881.

(Urmare și fine.)

Trecem la cetirea bilanțului însuși (se cetesce). Contul bilanțului ne arată, că activele institutului au trecut cifră unu milionu, era contul profitului și pierderilor ne face evidentu, că de si abundanță a de numerariu a fostu constantă, de si în cursul anului amu redus interesele mai multor categorii de împrumuturi, totu venitul brutu alu anului a fostu că nici candu alta-dată de fl. 106,744.67 din care subtragându totalul esirilor cu fl. 69,104.23

rezulta unu profitu curat de fl. 37,640.44

În sensul §. 62 din statute propunem următoarea distribuție a acestui profitu:

5% dividenda după capitalul de acțiuni fl. 15,000.—

din restul de fl. 22,640.44

vine a se distribu:

10% ca dotatiune a fondului de rezerva fl. 2,264.04

ca tantiemă pentru consiliul direcțiunii, directorul executiv și oficialii institutului fl. 3,622.47

2% pentru scopuri de binefacere fl. 452.81 fl. 6,339.32

din restul de fl. 16,301.12

propunem a se da ca supradividenda fl. 15,000.—

la fondul de pensii alu funcționarilor institutului fl. 1,000.— fl. 16,000.—

er fl. 301.12

a se trece în contul profitului anului 1881.

Pe bas'a acestei distribuții propunem, ca dividendul anului 1880 se se ficsedie cu 10% adică cu 10 florini de un'a acțiune.

Fondul de rezerva alu acționarilor cu dotatiunea ce i se face astăzi a ajuns la suma de fl. 26,279.64 cr.

Spre a corespunde nobilei intențiuni a adunării noastre generale din anul trecut, carea prin donarea de 1000 fl. a pus primă temelie la crearea unui fond de pensii pentru funcționarii societății noastre, amu elaborat statutele acelu fond, pe care vi le prezentăm în accludere la acestu raportu, pentru că cu 1 Maiu a. c. ele se pōta intră în valoare.

Cele trei locuri devenite vacante prin retragerea din consiliul direcțiunii a trei membrii în adunarea generală din anul trecut s'au întregit provisoru în

sensul §. 37 din statute prin direcțiune, alegându această pe domni Josifu Sterc'a Siulutiu, jude reg. în pensii, George Pap, proprietariu în Basesci și Ioanu Romanu, avocat în Făgăraș, rămânând a se face pentru aceste locuri astăzi alegerea definitivă.

Ne împlinim o dureroasă datorie amintindu moartea unui membru alu comitetului nostru de supraveghiere, a distinsului nostru barbatu Josifu Hodosiu, în locul caruia veti binevoi astăzi a face alegere nouă.

Mai întâu inse se damu, domnilor, espressione dorerei noastre pentru această pierdere, prin sculare (se urmă).

Terminandu, avem onore, domnilor acționari a ve propune, se aprobat bilanțul pentru exercitiul anului 1880, acari regularitate și esactitate este certificată de comitetul de supraveghiere, se aprobat propunerile noastre pentru distribuția profitului și se binevoit a da direcțiunii absolutoriul pentru lucrările sale trecute.

Se da apoi cetire următorului raportu alu comitetului de supraveghiere.

Onorata adunare generală!

Subsemnatul comitetu de reviziune, examinandu conformu §. 57 și 58 din statute, contul profitului și pierderilor, precum și bilanțul institutului de credit și de economii „Albin'a“ pentru anul 1880, au aflatu toate pozițiile în deplină consonanță cu registrele respective purtate cu tota esactitatea.

Ne luam dar voia, a ve propune, a aproba contul anualu pro 1880 și a da direcțiunii absolutoriul.

În privința împărțirii profitului curat suntem de acord cu propunerea direcțiunii, de a se împărți conformu §. 62 din statute (urmă proiectul de distribuție, ca mai sus).

Totu cu această ocaziune ne luam voie, a ve raporta, că fondul de garanție, pentru emiterea scrisurilor fonciari, care se pretinde prin articolul de lege XXXVI (§. 4) din anul 1876 e formatu după toate dispozițiile legii și e elocatu în efecte publice și cambii, precum ne-amu convinsu prin o scontrare detaiată.

Sibiu, 17 Martiu 1881.

Comitetul de supraveghiere alu institutului de credit și de economii „Albin'a.“

A. Senor m. p.

A. Schiau m. p.

Dr. A. Brote m. p.

Ioanu Cretiu m. p.

Adunarea generală

a) ia spre știința raportul anualu alu direcțiunii;

b) aproba computurile și bilanțul anului 1880;

c) da direcțiunii institutului și comitetului de supraveghiere absolutoriul pe timpul anului 1880;

d) aproba statutele fondului de pensii pentru funcționarii societății;

e) adopta propunerea direcțiunii pentru distribuția profitului curat de fl. 37,640.44 cr. în sensul §. 62 din statute și ficsedie dividendul anului 1880 cu 10%, prin urmare cuponul alu optulea dela acțiunile institutului scadietoriu la 1 Iuliu 1881 se va rescumera cu 10 fl.

Suma de fl. 452.81 cr. rezultată din bilanțul anului 1880 în sensul §. 62 lit. e) din statute pentru scopuri de binefacere se distribu astmodu:

1. Reuniunii femeilor romane din Sibiu fl. 100.

2. Pentru fondul gimnaziului din Beiusiu fl. 100.

3. Pentru expozitiunea din Sibiu din 1881 a „Asociațiunii transilvane“, anume pentru ficsarea de premii la acea expozitiune fl. 252.81 cr.

Pretul marcelor de prezență pentru anul 1881 se ficsedie cu 3 fl.

Consiliul direcțiunii se întregesce prin alegerea d-lor Josifu Sterc'a Siulutiu, jude reg. în pensii în Sibiu, George Pap, proprietariu în Basesci, și Ioanu Romanu, adv. în Făgăraș.

Era în comitetul de supraveghiere se alege d. bancariu din Sibiu Michaila Kabdebo.

Cu aceste adunarea se inchiaie.

Preturile cerealelor

și altor obiecte de train au fostu la

1 April st. n. în Sibiu:

Grâu, după calitate	1 hectolitru	fl. 7.10—8.10
Grâu, amestecat	1 „	„ 5.60—6.60
Secară	1 „	„ 5.40—5.80
Papusiolu	1 „	„ 3.10—3.50
Ordiu	1 „	„ 4.60—5.—
Ovesu	1 „	„ 2.20—2.40
Cartofi	1 „	„ 1.60—2.—
Mazare	1 hectolitru	fl. 9.—10.—
Linte	1 „	„ 11.—12.—
Fasole	1 „	„ 5.—5.50
Lard (slanina)	50 Kilogram.	„ 35.—36.—
Untura (unsore topita)	50 „	„ 32½—34
Carne de vita	1 „	„ 44—46
Oua 10 de		—20

Editoru și redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariul lui W. Kraft.